

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/93/2019
Identifikačné číslo spisu:	1497899827
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1497899827.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Strojárne potravinárskeho priemyslu a.s., so sídlom Stará Vajnorská 4, 831 04 Bratislava, IČO: 31 393 446, zastúpeného advokátskou kanceláriou G. Lehnert, k.s., so sídlom Rajská 7, budova ORBIS, 811 08 Bratislava, IČO: 31 347 762, proti žalovanému: SOMO spol. s r.o., so sídlom Pod brehmi 4, 841 03 Bratislava, IČO: 17 328 519, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mgr. Lukáš Szabó, s. r. o., so sídlom Blumentálska 25, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 743 601, o zaplatenie 22 573,66 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 10Cb/579/1997, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. marca 2019, č. k. 3Cob/1/2017-620, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. marca 2019, č. k. 3Cob/1/2017-620 a uznesenie Okresného súdu Bratislava IV z 3. júna 2019, č. k. 10Cb/579/1997-637 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 20. marca 2019, č. k. 3Cob/1/2017-620 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) z 23. júna 2016, č. k. 10Cb/579/1997-574, ktorým prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 22 573,66 eur s príslušenstvom s tým, že o náhrade trov konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

1.1. V odôvodnení rozsudku uviedol, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Okresný súd vzhľadom na predchádzajúce kasačné uznesenie odvolacieho súdu nebol povinný skúmať, či k vzniku škody na strane žalobcu došlo zavineným konaním žalovaného, keďže z ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka vyplýva objektívna zodpovednosť zmluvnej strany, ktorá porušila povinnosť zo záväzkového vzťahu, a preto nemohlo obstať tvrdenie žalovaného, že súd prvej inštancie nepostupoval v súlade so záväzným právnym názorom vysloveným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 3. júla 2008, č. k. 5Obdo/17/2008-164. Žalovaný sa mohol zbaviť zodpovednosti za škodu len s poukazom na okolnosti vylučujúce jeho zodpovednosť, ktoré musia byť nepredvídateľné v čase uzavretia zmluvy.

1.2. Podľa krajského súdu podstata strážnej služby, ktorú vykonával žalovaný, spočíva v ochrane stráženého majetku, a preto vzhľadom na charakter tohto podnikania musel predvídať okolnosti, ktoré môžu pri ochrane majetku nastať. Z uvedeného dôvodu nebolo potrebné vykonať dokazovanie na zistenie toho, kto bol páchatelom krádeže, nakoľko žalovaný by zodpovedal žalobcovi za škodu aj v prípade, ak by veci odcudzili osoby odlišné od zamestnancov žalovaného. Vznik škody bol pritom v spore preukázaný, keď ku krádeži vecí vo vlastníctve obchodnej spoločnosti S., spol. s r.o. došlo v budove, za ktorej stráženie zodpovedal žalovaný.

1.3. Pri stanovení výšky škody podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd správne vychádzal zo znaleckého posudku č. 04/2015 vypracovaného Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave. Z tohto dôvodu krajský súd vyslovil záver, že súd prvej inštancie správne ustálil, že žalobou uplatnená pohľadávka je preukázaná, pokiaľ ide o vznik a výšku škody, protiprávny úkon žalovaného a príčinnú súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 6. júla 2019 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. d/ a písm. f/ C.s.p., ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ (v dovolaní nesprávne uvedené ako písm. c/) a písm. b/ C.s.p.

2.1. Vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p. videl dovolateľ v tom, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 12. júna 2014 zamietol jeho návrhy na doplnenie dokazovania, v dôsledku čoho nevykonával dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Preto okresný súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže podľa jeho presvedčenia nebolo preukázané porušenie zákonnej ani zmluvnej povinnosti a hlavne nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi akýmkoľvek konaním (resp. opomenutím konania) žalovaného alebo jeho zamestnancov a vznikom škody.

2.2. Žalovaný taktiež vytkol súdom nižšej inštancie procesné pochybenie (v dovolaní označené ako vada podľa § 420 písm. d/ C.s.p.) spočívajúce v tom, že obsahom súdneho spisu je listina vypracovaná žalobcom označená ako zápočet pohľadávok, v zmysle ktorého mala uplatnená pohľadávka priznaná rozsudkami súdov nižšej inštancie minimálne v časti zaniknúť. Konajúce súdy pritom priznali žalobcovi uplatnený nárok v plnom rozsahu, hoci nerešpektovali znenie ustanovenia § 217 ods. 1 C.s.p., že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Rozhodnutia súdov nižšej inštancie považuje dovolateľ za rozporné so zákonom, keďže ich povinnosťou bolo v momente ustálenia nároku žalobcu zohľadniť započítací prejav obsiahnutý v súdnom spise a priznať nárok len v rozsahu, v ktorom nezanikol započítaním. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na súvisiaci spor vedený na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 26Cb/86/2013 (pôvodne vedený pod sp. zn. 37Cb/128/1997), v ktorom vystupovali totožné strany v opačnom procesnom postavení, a v ktorom obchodná spoločnosť Strojárne potravinárskeho priemyslu a.s. (t. j. žalobca v predmetnom spore) uskutočnil voči nároku obchodnej spoločnosti SOMO spol. s r.o. (t. j. žalovaný v predmetnom spore) vyššie spomenutý započítací prejav, s ktorým sa museli súdy v danom spore vysporiadať s poukazom na rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 5MOBdo/5/2012, pričom Okresný súd Bratislava III v rozsudku z 1. júna 2015, č. k. 26Cb/86/2013-60 a krajský súd v rozsudku z 29. júna 2016, č. k. 3Cob/250/2015-95 dospeli k záveru, že jeho nárok na zmluvnú odmenu (pri posudzovaní nároku na úrok z omeškania) v dôsledku započítacieho prejavu zanikol okamihom, keď táto pohľadávka stretla s pohľadávkou žalobcu na náhradu škody.

3. Nesprávne právne posúdenie zakladajúce prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. videl dovolateľ v tom, že odvolací súd sa odklonil od záverov vyslovených v rozsudku odvolacieho súdu z 3. júla 2008, č. k. 5Obdo/17/2008-164 vydaného v rozhodovanom spore, v zmysle ktorého bolo povinnosťou súdov nižšej inštancie skúmať, či žalovaný porušil zmluvnú povinnosť pri výkone strážnej služby, či krádež, ktorá nastala v objekte žalobcu a vzniknutá škoda je dôsledkom zavineného protiprávneho konania žalovaného a či je tu príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a vznikom škody. Zároveň však uviedol, že konštatovanie potreby zavineného protiprávneho konania je v rozpore s princípom objektívnej zodpovednosti podľa § 373 Obchodného zákonníka, avšak nepotrebnosť dokazovania zavinenia si súdy nižšej inštancie z nepochopiteľných dôvodov vyložili tak, že nebolo potrebné vo vzťahu k tvrdenému protiprávnemu konaniu žalovaného a príčinnej súvislosti vykonávať žiadne dôkazy a stačilo preukázať vznik a výšku škody.

3.1. Zároveň žalovaný uviedol, že jeho dovolanie má byť prípustné aj podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody sú podľa § 373 Obchodného zákonníka porušenie právnej povinnosti (zmluvného záväzku), vznik škody a príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody, keď obchodnoprávna koncepcia náhrady škody je postavená na objektívnom princípe, t. j. bez ohľadu na zavinenie. Táto skutočnosť však nemôže podľa dovolateľa automaticky zakladať zodpovednosť subjektu vykonávajúceho strážnu službu v podstate za každú škodu spôsobenú krádežou v objekte počas výkonu strážnej služby bez ustálenia presného času krádeže a činnosti osoby vykonávajúcej strážnu službu počas krádeže, keď povinnosťou strážnej služby nebola kontrola uzamknutých kancelárií v objekte.

3.2. Absolútne kľúčovou otázkou totiž bolo ustálenie toho, čo robil zamestnanec žalovaného počas výkonu strážnej služby, ktorý však v predmetnom konaní vypočutý nebol a porušenie jeho povinnosti spočívajúce v tom, že počas výkonu spal, je ustálené len z obsahu zápisnice o výsluchu tohto zamestnanca ako obvineného v trestnom konaní.

3.3. Podľa názoru dovolateľa súdy nižšej inštancie existenciou objektívnej zodpovednosti za škodu ospravedlňujú fakt, že k preukázaniu porušenia konkrétnej zmluvnej povinnosti žalovaného, ako aj jej príčinnej súvislosti nedošlo, nakoľko obsah trestného spisu nemôže byť považovaný za relevantný dôkaz. Ak by aj skutkový stav preukázaný bol, súdy neskúmali jeho príčinnú súvislosť so vzniknutou škodou, keďže nebolo preukázané, akým spôsobom ku krádeži došlo a v akom čase malo k nej dôjsť, aby bolo vôbec možné ustáliť, či v tom čase bola strážna služba vôbec v zmysle zmluvy vykonávaná.

4. Žalobca vo vyjadrení zo 16. augusta 2019 navrhol dovolanie odmietnuť.

4.1. Ako dôvod odmietnutia dovolania označil žalobca skutočnosť, že žalovaný podal dovolanie oneskorene, keď posledným dňom lehoty bol 8. júla 2019, pričom dovolanie bolo elektronicky doručené súdu prvej inštancie až dňa 9. júla 2019 o 18:10 hod.

4.2. K označenej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p. žalobca uviedol, že nevykonanie navrhnutých dôkazov nie je postupom, ktorým by súd strane znemožnil realizáciu jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4.3. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu žalobca poukázal na judikát č. R 83/2018, pričom skonštatoval, že odôvodnenie dovolania žalovaného vymedzeniu v zmysle predmetného judikátu v časti, v ktorej malo byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., nezodpovedá. Rovnako tak nesúhlasil s tvrdením, že podané dovolanie malo byť prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., nakoľko právne otázky súvisiace s nárokmi zo zodpovednosti za škodu boli opakovane v rozhodnutiach dovolacieho súdu riešené. Dovolateľom nastolená otázka je pritom skôr otázkou, ktorá súvisí so skutkovým stavom, než ako s právnym základom nároku žalobcu. Žalovaný pritom ani neuviedol, akým spôsobom mala byť ním nastolená otázka riešená, keď ide skôr o subjektívne postoje žalovaného, ktoré nie sú spôsobilé spochybniť správnosť rozsudku krajského súdu.

4.4. Žalobca vo svojom vyjadrení nesúhlasil s námietkou dovolateľa, že konajúce súdy mu priznali nárok, ktorý sčasti zanikol. Podľa žalobcu je nerozhodné, že súdy nižšej inštancie mu priznali celú žalovanú sumu bez toho, aby sa vysporiadali s uvedeným započítacím prejavom zo 6. mája 2009 tak, že by žalobu v časti pohľadávky, ktorá zanikla započítaním, zamietol. Žalovaný sa v spore nebránil tým, že by časť pohľadávky zanikla započítaním, keď započítací prejav založil do súdneho spisu žalobca. Zároveň poukázal na to, že ak by si v exekučnom konaní uplatnil celú priznanú pohľadávku, mohol by žalovaný podať návrh na zastavenie exekúcie, nakoľko sú to skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti časti tohto nároku. Záverom uviedol, že predmetná námietka podľa jeho názoru predstavuje nový prostriedok procesnej obrany, ktorý je v dovolacom konaní neprípustný s odkazom na znenie ustanovenia § 435 C.s.p.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“)] po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), dospel k záveru, že dovolanie je čiastočne dôvodné.

6. Úvodom dovolací súd k námietke žalobcu o oneskorenosti podania dovolania konštatuje, že táto je nedôvodná. Z obsahu predloženého súdneho spisu je zrejmé, že bol sporný okamih, kedy žalovaný (jeho právny zástupca) dovolanie elektronicky odoslal cez portál eŽaloby.

6.1. Na základe šetrenia uskutočneného okresným súdom pred predložením veci na rozhodnutie o dovolaní má dovolací súd na základe informácie poskytnutej správcom portálu eŽaloby preukázané, že žalovaný odoslal elektronicky dovolanie cez predmetný portál Okresnému súdu Bratislava IV dňa 6. júla 2019 v čase 21:40:05. Predmetný údaj je tak relevantný pre posúdenie včasnosti, resp. oneskorenosti podania dovolania žalovaného.

6.2. Keďže rozsudok odvolacieho súdu bol žalovanému doručený dňa 6. mája 2019, a dovolanie bolo podané dňa 6. júla 2019, bolo podané v zákonnej dvojmesačnej lehote na podanie dovolania v zmysle § 427 ods. 1 C.s.p. na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

7. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že súdy nižšej inštancie nevykonali ním navrhnuté dôkazy, dovolací súd uvádza, že v zmysle konštantnej judikatúry najvyššieho súdu formovanej už od roku 1992 sa nevykonanie stranou navrhnutých dôkazov jednotne nepovažuje za vadu zmätočnosti podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. účinného do 30. júna 2016 a ani za vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p. [k tomu vid' predovšetkým judikáty publikované pod R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000, ale v podrobnostiach aj skoršie rozhodnutie vo veci rozhodujúceho senátu dovolacieho súdu, a to uznesenie z 26. augusta 2019, sp. zn. 3Obdo/31/2019 (dostupné na webovej stránke najvyššieho súdu) a v ňom citovaných judikatúru].

7.1. Napriek uvedenému sa predmetná námietka pravidelne objavuje v dovolaniach spísaných advokátmi. Táto skutočnosť je zarážajúca a vypovedá o úrovni väčšiny dovolaní predkladaných dovolaciemu súdu, ako aj v tom, že dovolatelia nerešpektujú judikatúru najvyššieho súdu, a to ani v otázke, ktorá je jednoznačne a dlhodobo ustálená.

8. Naopak pre rozhodnutie dovolacieho súdu je relevantná námietka dovolateľa, že súdy nižšej inštancie sa nevysporiadali so započítacím prejavom žalobcu voči pohľadávke žalovaného, ktorý tvorí súčasť súdneho spisu, a z tohto dôvodu sa nezaoberali otázkou, či žalovaná pohľadávka existuje, resp. či existuje v rozsahu, v akom bola uplatnená (a rozhodnutiami súdov nižšej inštancie aj priznaná).

8.1. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že síce predmetnú námietku nesprávne označil ako vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. d/ C.s.p., i keď obsahovo ide o vadu zmätočnosti uvedenú pod písm. f/ ustanovenia § 420 C.s.p. Aj dovolací súd je povinný posudzovať každé podanie (t. j. aj dovolanie) podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 v spojení s § 438 ods. 1 C.s.p.). Uvedené znamená, že pokiaľ z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ svojou argumentáciou vymedzil konkrétnu vadu zmätočnosti, avšak označením ju priradí pod inú vadu, je úlohou (ale aj povinnosťou) dovolacieho súdu neobmedziť sa na to, či ide alebo nejde formálne o vadu označenú dovolateľom, ale musí sa zaoberať konkrétnou dovolacou argumentáciou. Zároveň platí, že záver o prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu vid' napr. I. ÚS 438/2017 a III. ÚS 474/2017) a prípadné odmietnutie dovolania iba z dôvodu nesprávne označenie písmena uvedeného by za splnenia náležitostí dovolania podľa § 428 C.s.p. a za súčasného obsahového vymedzenia vady zmätočnosti pri vymedzení dovolacieho dôvodu podľa § 431 C.s.p. (obidve tieto podmienky boli v predmetnej veci splnené - pozn. dovolacieho súdu) predstavovalo neprípustné odmietnutie spravodlivosti (k tomu vid' analogicky aj 3Obdo/11/2019, v ktorom dovolací súd vyslovil rovnaký záver v súvislosti s prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 C.s.p.).

9. Predmetnú námietku zároveň považuje dovolací súd za opodstatnenú.

9.1. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že žalobca uskutočnil započítací prejav smerujúci k (čiastočnému) zániku vzájomných pohľadávok medzi stranami sporu, keď na započítanie voči protipohľadávke žalovaného na zmluvnú odmenu uplatnenú v spore vedenom na Okresnom súde Bratislava III pôvodne pod sp. zn. 37Cb/128/1997 (neskôr pod sp. zn. 26Cb/86/2013) použil svoju pohľadávku na náhradu škody uplatnenú v rozhodovanom spore v rozsahu, v akom sa obidve pohľadávky spôsobilé na započítanie (k tomu vid' § 358 prvá veta Obchodného zákonníka) stretli.

9.2. Rovnako tak vo veci konajúce súdy vedeli o súbežne vedenom spore medzi stranami v opačnom procesnom postavení na Okresnom súde Bratislava III, nakoľko súčasťou súdneho spisu sú aj rozhodnutia vydané v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III, vrátane kasačných rozhodnutí najvyššieho súdu vydaných v konaniach o mimoriadnom dovolaní (6MObdo/5/2009 a 5MObdo/5/2012). Osobitne senát krajského súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní žalovaného dovolaním napadnutým

rozsudkom, mal vedomosť o výsledku sporu vedenom na Okresnom súde Bratislava III, ako aj o dôvodoch, prečo bola žaloba obchodnej spoločnosti SOMO spol. s r.o. (t. j. žalovaného v predmetnom spore) zamietnutá, keďže v obidvoch konaniach rozhodoval o odvolaní senát krajského súdu 3Cob.

10. Predložením započítacieho prejavu (č. l. 193 - 196 súdneho spisu) zo 6. mája 2009 na pojednávaní uskutočnenom dňa 23. novembra 2009 (viď znenie textu zápisnice z pojednávania na č. l. 206 súdneho spisu) samotný žalobca spochybnil výšku ním žalovaného nároku, keď podľa tohto započítacieho prejavu predstavovala výška pohľadávky žalobcu po uskutočnení započítania sumu 9 973,13 eur. Žalobou sa však žalobca domáhal zaplatenia sumy 22 573,66 eur. Z tohto dôvodu bolo povinnosťou konajúcich súdov vysporiadať sa s tým, či v dôsledku započítania pohľadávka žalobcu čiastočne nezanikla. Uvedenou skutočnosťou sa sudy nižšej inštancie nezaoberali a žalobcovi priznali nárok v plnej výške, vrátane časti, v ktorej malo dôjsť k zániku pohľadávky započítaním. Pozornosti dovolacieho súdu v tejto súvislosti neušlo, že okresný súd na pojednávaní uskutočnenom dňa 14. júna 2016 (č. l. 568 súdneho spisu) vykonal dokazovanie okrem iného aj prečítaním započítacieho prejavu žalobcu zo 6. mája 2009 nachádzajúceho sa na č. l. 193 - 196 súdneho spisu, čo však nepremietol do svojho rozsudku, keď neuviedol, že dokazovanie predmetným listinným dôkazom vykonal a ani nevyhodnotil, čo z predmetného dôkazu pre predmetný spor vyplýva. Predmetná skutočnosť má za následok, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú nepreskúmateľné, nakoľko nedávajú odpoveď na základnú a pre daný spor rozhodujúcu otázku, a to, v akej výške ku dňu ich rozhodovania (§ 217 ods. 1 C.s.p., resp. § 154 ods. 1 O.s.p. účinného do 30. júna 2016) existovala pohľadávka žalobcu. Intenzita tohto pochybenia konajúcich súdov pritom predstavuje v individuálnych okolnostiach rozhodovaného sporu zásah do práva na spravodlivý proces (resp. ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy).

10.1. Záver, že pokiaľ odvolací súd náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil rozhodujúce skutočnosti, resp. dostatočným spôsobom odôvodnil ich bezvýznamnosť, či irelevantnosť, odôvodnenie jeho rozhodnutia treba považovať za nedostatočne odôvodnené, čím porušil právo strany sporu na spravodlivý proces a konanie zaťažil vadou v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., vyplýva aj zo skorších rozhodnutí dovolacieho súdu (k tomu viď aj 4Cdo/120/2019 a v ňom odkazovanú judikatúru).

11. Osobitne dovolací súd poukazuje na to, že obsah súdneho spisu tvorí aj kasačné uznesenie najvyššieho súdu z 19. augusta 2013, sp. zn. 5MOBdo/5/2012 vydané v súvisiacom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 37Cb/128/1997, v ktorom najvyšší súd skonštatoval, že ak bol započítací prejav zo 6. mája 2009 urobený zákonným spôsobom, uplatnená pohľadávka by zanikla okamihom, keď sa stretla s pohľadávkou spôsobilou na započítanie. Vzhľadom na uvedené je potrebné, aby sa súd prvého stupňa aj s touto otázkou vysporiadal. Aby zistil, či pohľadávka žalovaného (žalobcu v aktuálne rozhodovanom spore - pozn. dovolacieho súdu) je spôsobilou pohľadávkou na započítanie, a či došlo v priebehu konania k ich stretu, a tým k zániku uplatnenej pohľadávky, pretože takto zaniknutú pohľadávkou nemôže priznať. Následne v spore vedenom na Okresnom súde Bratislava III došlo k zamietnutiu žaloby žalobcu (žalovaného v rozhodovanom spore - pozn. dovolacieho súdu) z dôvodu, že jeho pohľadávka na zmluvnú odmenu zanikla okamihom, keď sa stretla s protipohľadávkou na náhradu škody.

11.1. Na základe uvedeného je tak logický postup, že ak v súdnom konaní o zaplatenie zmluvnej odmeny došlo k zamietnutiu žaloby v dôsledku zániku pohľadávky započítaním s pohľadávkou na náhradu škody uplatnenou v inom konaní, malo by dôjsť k zamietnutiu žaloby o náhradu škody v rozsahu, v akom bola pohľadávka na náhradu škody použitá na započítanie proti pohľadávke na zmluvnú odmenu (t. j. v rozsahu, v akom pohľadávka na náhradu škody zanikla v dôsledku jednostranného právneho úkonu žalobcu), ak žalobca nezobral žalobu v tejto časti späť (k čomu však v predmetnom spore nedošlo - pozn. dovolacieho súdu). Postup súdov nižšej inštancie v rozhodovanom spore však uvedenému nezodpovedal.

11.2. Na zdôraznenie nesprávnosti postupu súdov nižšej inštancie v predmetnom spore považuje dovolací súd za potrebné dodať, že ak započítací prejav žalobcu bol použitý na neprospech žalovaného v konaní iniciovanom jeho žalobou o zaplatenie zmluvnej odmeny, ktorá v dôsledku započítania zanikla, tak od okresného a aj krajského súdu mohol legitímne očakávať, že v predmetnom spore bude tento

započítací prejav tvoriaci súčasť spisového materiálu v rovnakom rozsahu použitý v jeho prospech, lebo v dôsledku započítania nedošlo len k zániku jeho pohľadávky na jeho odmenu, ale v rovnakom rozsahu zanikla aj pohľadávka žalobcu na náhradu škody.

12. K argumentácii žalobcu obsiahnutej v jeho vyjadrení k dovolaniu zo dňa 16. augusta 2019 dovolací súd uvádza, že s ňou nemožno súhlasiť.

12.1. V predmetnom spore nebolo povinnosťou žalovaného uplatniť kompenzačnú námietku ako obranu proti žalobe podľa § 98 druhá veta O.s.p. Predložením započítacieho prejavu zo 6. mája 2009 žalobcom samotný žalobca spochybnil výšku žalobou uplatneného nároku, a preto procesná zodpovednosť na preukázaní existencie žalovaného nároku, resp. jeho výšky zaťažovala žalobcu (a nie žalovaného). Z tohto dôvodu bolo povinnosťou súdu sa vysporiadať s rozporom ohľadom výšky žalovanej sumy spôsobenej žalobcom predložením započítacieho prejavu bez toho, aby žalovaný v predmetnom spore vzniesol kompenzačnú námietku. Preto sa nemôže jednáť ani o nový a v dovolacom konaní neprípustný prostriedok procesnej obrany zo strany žalovaného.

12.2. Rovnako tak nemôže obstať tvrdenie žalobcu, že žalovaný môže v exekučnom konaní uplatniť návrh na zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 1 písm. d/ Exekučného poriadku, nakoľko medzi iné skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu, nemožno zaradiť prípad, kedy došlo k zániku judikovanej pohľadávky alebo jej časti započítaním, ku ktorému došlo ešte pred vznikom (vydaním) exekučného titulu, t. j. pred 23. júnom 2016, nakoľko s touto skutočnosťou sa musí vysporiadať súd rozhodujúci v sporovom konaní, a nie exekučný súd. Relevantným dôvodom pre zastavenie exekúcie by bol výlučne prípad, kedy by došlo k započítaciemu prejavu po vzniku exekučného titulu (po vydaní rozsudku okresného súdu), a to s poukazom na znenie ustanovenia § 61k ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku.

13. Nakoľko dovolací súd dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom bolo poznačené vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p. (viď body 9, 10 a 11 vyššie), je dovolanie žalovaného procesne prípustné a zároveň aj dôvodné.

14. V časti dovolania, v ktorej žalovaný vyvodzoval prípustnosť dovolania zo znenia ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., nie sú splnené zákonné podmienky pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. V zmysle ustálenej judikatúry (k tomu viď R 83/2018) je povinnosťou dovolateľa výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Ak dovolanie predmetné podmienky nespĺňa, dovolací dôvod podľa § 432 C.s.p. (nesprávne právne posúdenie veci) nie je vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 C.s.p.

14.1. Žalovaný - hoci bol v dovolacom konaní kvalifikovane zastúpený advokátom - ním uplatnený dovolací dôvod podľa § 432 C.s.p. vyššie uvedeným spôsobom nevymedzil, nakoľko ani z obsahu dovolania nemožno zistiť, pri posúdení akej otázky sa mali konajúce súdy odkloniť od záverov vyslovených v rozsudku sp. zn. 5Obdo/17/2008, o to viac v situácii, keď sám v texte dovolania zdôraznil, že skúmanie zavineného porušenia povinnosti je v rozpore s objektívnou zodpovednosťou v zmysle ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka. Taktiež dovolateľ nepredostrel najvyššiemu súdu žiadnu vlastnú právnu argumentáciu týkajúcu sa toho, ako mali súdy nižšej inštancie ním zamýšľanú (avšak v dovolaní neuvedenú) právnu otázku správne vyriešiť, a ktorej opodstatnenosť, resp. neopodstatnenosť mal dovolací súd v nadväznosti na právne závery vyslovené krajským (a aj okresným) súdom posudzovať.

15. Rovnako tak v predmetnej veci neboli naplnené podmienky prípustnosti podaného dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

15.1. V tejto časti sa žalovaný nedomáha riešenia právnych otázok zo strany dovolacieho súdu, ale prehodnocovania skutkových záverov súdov nižšej inštancie. Uvedené vychádza predovšetkým z toho, že dovolateľ vytýkal konajúcim súdom, že - nebolo ustálené, čo robil zamestnanec žalovaného počas výkonu strážnej služby - pričom zistenie určitej činnosti konkrétnej osoby v určitom čase je skutkovou otázkou, ktorú možno ustáliť len na základe výsledkov dokazovania, ktoré dovolací súd nevykonáva (k

tomu vid' ustanovenie § 442 C.s.p.), a nepredstavuje právnu otázku zameranú na výklad alebo aplikáciu určitého právneho predpisu. Rovnako skutočnosť, že sa jedná o skutkovú otázku vychádza z toho, že podľa názoru žalovaného nebolo preukázané porušenie konkrétnej zmluvnej povinnosti a ani príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody.

15.2. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p. nie je daná, ak je zamerané na riešenie skutkových, a nie právnych otázok. Predmetný záver zaujatý dovolacím súdom vo svojich skorších rozhodnutiach (v podrobnostiach vid' aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017) je aktuálny v rozhodovanej veci. Vo veci konajúci senát dovolacieho súdu na ňom zotrváva a nevidí dôvod, aby sa od neho odklonil.

15.3. Dovolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017 ako zjavne neopodstatnená, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

15.4. Osobitne pritom dovolací súd poukazuje na to, že príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie a vznik škody boli v logickom slede, teda aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou nie je otázkou právnou, ale ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach (k tomu vid' aj 3Cdo/24/2019, 3Cdo/174/2019 a 8Cdo/191/2018).

16. Vzhľadom na to, že konanie pred odvolacím súdom bolo poznačené existenciou vady zmätočnosti uvedenej s ustanovením § 420 písm. f/ C.s.p., najvyšší súd žalovaným napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.).

16.1. Dovolací súd zrušil aj uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania z 3. júna 2019, č. k. 10Cb/579/1997-637, nakoľko v tejto časti nebol viazaný rozsahom podaného dovolania (§ 439 písm. a/ C.s.p.). Existencia predmetného uznesenia bola jednostranne závislá od existencie právoplatného rozsudku súdu prvej inštancie, pričom v dôsledku zrušenia rozsudku odvolacieho súdu stratilo rozhodnutie o trovách prvoinštančného konania svoj podklad. Bez nadväznosti na právoplatné rozhodnutie vo veci samej by zostalo uznesenie o trovách prvoinštančného konania vzhľadom na právnu úpravu účinnú v čase vydania rozsudku súdu prvej inštancie (§ 151 ods. 3 O.s.p.) osamotené, strácalo by rozumný zmysel a odporovalo by to princípu právnej istoty (obdobne aj I. ÚS 549/2015, 2Cdo/267/2008, 1Cdo/36/2011, 6Cdo/201/2012 a 2MOBdoV/4/2012).

16.2. Vec v rozsahu zrušenia vrátil dovolací súd odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.) a nové rozhodnutie, pri vydaní ktorého bude povinnosťou krajského súdu rešpektovať znenie ustanovenia § 390 C.s.p., ako aj naň nadväzujúcu judikatúru ústavného súdu (k tomu v podrobnostiach vid' nálezy ústavného súdu III. ÚS 379/2017, III. ÚS 5/2018 a predovšetkým I. ÚS 227/2018).

17. V ďalšom konaní je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C.s.p.).

17.1. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.